

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 9: Niels Klim", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 9: Niels Klim*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 398. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg09-shoot-idm139856960138400/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

MORAESKE FABLER

Tvistighed kom *Naturen* for *Ørne*, lod den til sig kalde de stridende Parter og formanede dem at lade falde en Trette, som vilde forspilde Begges Næring. I vide jo Selv, sagde Hun udi eders Samvittighed, at det er jeg, som curerer de fleeste Svagheder, og at I gemeenligen intet andet bestille end at forvirre mig udi mit Embede: Hvis I fremture udi eders Stridighed, lægger jeg saadant til eders Beskæmmelse for Dagen, og gjør af heele Nationers Exempler min Beskyldning bevislig: Da de stridende Parter dette hørte, toge de deres Stævninger tilbage, og sluttede saadant Forlig, at den eene skulde see igiennem Fingre med den anden, hvorved det er forblevet indtil denne Dag.

147. Fabel.

Theologiens Klage indgiven til en Kirke-Forsamling.

Blant alle Videnskabe var fordum ingen udi mindre Anseelse end Theologien: Den bestod ikkun udi nogle faa Article, var simple udi Klæde-Dragt, gik idelig til Fods fra et Land til et andet, og blev seet over Axlen af de andre Videnskabe, hvilke neppe vilde bæere den med en Hilsen, naar den mødte dem paa Veyen: Dette kunde Theologien ikke længere fordøye, og derfor indgav en Klage til en almindelig Kirke-Forsamling, foregivende, hvor u-anstændigt det var, at Hun, som burde kaldes Dronning for Videnskaber, stedse skulde forbindes til saadan tarvelig og foragteligt Dragt, da de andre lode sig dagligen see udi Statz og prægtig Equipage. Kirke-Forsamlingen fandt Theologiens Klage at være vel grundet, saa at efter de fleeste Stemmer blev besluttet, at hun herefter maatte føre sig op efter sin Stand. Siden den Tiid haver hun faaet den Skikkelse, som man nu seer den at have. Den er bleven forøget med u-tallige Tillæg og ziiret med saa mange prægtige Prydelser, at man fast ikke kand see Grunden deraf: Saa at Troen vel er bleven mindre, men Troens Artikke derimod flere.

MORALSKE FABLER

148. Fabel.

Historiens Skiebne.

Historien blev engang satt fra sit Embede. Aarsagen til saadant Fald var denne: Alle Stænder havde længe besværgt sig over dens Forhold. Konger og Førster stødte sig over dens Dristighed, og at den lagde for Dagen Hemmeligheder, som ellers ingen torde lade sig merke med, og at den med rette Farve beskrev Feyl, hvilke Hoff-Mænd, Ministrer og andre afmaledede som Dyder og Zirater. Ministrer og Generaler besværgede sig derover, at den afmaledede deres Opførsel med alt for livagtig Farve. Hoff-Mænd, at Historien demasqverede dem for ofte, og visede hvor lidt Potentater kunde forlade sig paa deres sminkede Ord og Taler. De høye Skoler, efterdi den visede, at de tvistede om umagtpaaliggende Ting, og skrev Bøger om Materier, som de selv ikke forstode, eller kommenterede over de Ting, som ikke existerede. Købmand-Standen, at den gav tilkiende Sviig og Bedragerie, som i samme Stand gik i Svang, og som kunde paamine andre at tage sig vare. Bønder kunde ikke lide, at den taledede om deres Forfædres Arbejdsomhed, hvilket var i deres Tanker ikke andet end at bebreyde dem deres Forsømmelse og Uduelighed. Geistligheden at den beskrev de gamle Kirke-Fædres Tavelighed, Arbejde og Ydmyghed, fra hvilke Dyder Efterkommerne saa meget havde vanslægtet. Kort at sige: Alle Stænder forargede sig over Historiens Opførsel, og derfor af yderste Magt arbejdede paa dens Fald, og ikke afledede førend de havde skildt den ved Embedet. Historien geraadede derover udi en elendig Tilstand, saasom den intet Haandverk havde lært hvormed den kunde nære sig. Udi denne Forvirrelse maatte den tage Tieneste hos en Skorsteen-Feiger, formeenende at saadant Haandverk var det eeneste, som kunde have nogen Overeensstemmelse med forrige Handtering, saasom Historie-Skriveren og Skorsteen-Feigeren begge giøre Profession af at feige, hin Stat og Kirke, denne Caminer og Skorsteene. Efterat den